

Date: 19th February-2025

RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI TA'LIM TIZIMIGA JORIY ETISH

Otajonova Saida Bozorboy qizi

Xorazm viloyati Qo'shko'pir tumanidagi 1-son Politeknikumining informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli texnologiyalar va axborot texnologiyalarining ta'lim tizimida o'qituvchilar va o'quvchilarga yaratgan yangi imkoniyatlari tahlil qilinadi. Raqamli ta'lim vositalari, masofaviy ta'lim platformalari va sun'iy intellekt yordamida ta'lim jarayonini optimallashtirish imkoniyatlari ko'rsatilgan. Ta'lim tizimining raqamli transformatsiyasi o'qituvchilarning darslarni interaktiv tarzda o'tkazish, o'quvchilarning bilim olish qiziqishini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashga imkon beradi.

Kalit so'zlar: Axborot texnologiyalari, ta'lim tizimi, masofaviy ta'lim, raqamli savodxonlik, o'qituvchilar malakasi, ta'lim sifatini oshirish.

Zamonaviy ta'lim tizimi raqamli texnologiyalarni faol joriy etishni talab qilmoqda. O'qituvchilar va o'quvchilar uchun raqamli texnologiyalar yangi imkoniyatlar yaratib, o'quv jarayonini yanada interaktiv va samarali qilishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli ta'lim vositalari nafaqat o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi, balki o'qituvchilarga darslarni modernizatsiya qilish, ularni individual yondashuvlar bilan boyitish imkonini beradi.

Shu bilan birga, texnologiyalarning ta'lim tizimiga joriy etilishi darslar sifatini oshirish, o'quvchilarning eng yangi bilimlarni o'zlashtirishini ta'minlash va o'qituvchilarga yanada samarali va interaktiv darslar tashkil etishga yordam beradi. Axborot texnologiyalarining rivojlanishi ta'lim jarayonida o'zgarishlarni keltirib chiqarmoqda, shu sababli bunday texnologiyalarni to'g'ri va samarali qo'llash o'qituvchidan yuqori darajadagi malaka va bilim talab etadi.

Raqamli texnologiyalarni ta'lim tizimiga joriy etish, o'quvchilarning bilim olish jarayonini samarali va interaktiv qilish imkonini beradi. Bu o'zgarishlar o'qituvchilarga individual yondashuvni joriy etishga yordam beradi, shuningdek, ta'limning sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ta'lim muassasalarida raqamli texnologiyalarni kengaytirish nafaqat o'qituvchilarning ishini yengillashtiradi, balki o'quvchilarning ta'limga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Raqamli texnologiyalar yordamida o'qituvchilar o'z darslarini yanada interaktiv tarzda tashkil etishlari mumkin. Masalan, masofaviy ta'lim platformalari yordamida o'quvchilar geografik joylashuviga qaramay, bilim olish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bunday yondashuv o'qituvchilarga har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos keladigan o'quv materiallarini tayyorlash imkonini beradi. Shuningdek, ta'lim muassasalarida texnologiyalardan foydalanish darslarni nafaqat sifatli, balki qisqa muddatlarda o'tkazish imkoniyatini yaratadi. Raqamli ta'lim platformalari yordamida o'quvchilarga har xil

Date: 19th February-2025

interaktiv o'yinlar va sinovlar taklif etilishi mumkin, bu esa o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali qiladi.

Raqamli ta'lim platformalarining rivojlanishi ta'lim jarayonini yangi bosqichga olib chiqdi. Bunday platformalar o'quvchilarga mustaqil ravishda o'rganish imkoniyatlarini yaratadi, shuningdek, o'qituvchilarga darslarni yanada samarali tashkil etish imkoniyatini beradi. Sun'iy intellektning ta'lim tizimiga kirishi esa o'qituvchilarning ishini yanada samarali qilishga yordam beradi. Bu texnologiyalar orqali o'qituvchilar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqish darajasini o'lchash va individual yondashuvni qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladi. Sun'iy intellekt o'quvchilarning o'zgaruvchan ehtiyojlariga tezda moslashish va o'qituvchiga qiziqarli va samarali dars rejalari yaratish imkoniyatini yaratadi.

Shu bilan birga, raqamli ta'lim platformalarining rivojlanishi o'quvchilarga o'z bilimlarini mustaqil ravishda oshirish va darslarni qulay tarzda o'tkazish imkoniyatlarini beradi. Onlayn darslar va video materiallar yordamida o'quvchilar geografik joylashuvidan qat'i nazar, ta'lim olishda davom etishi mumkin. Shunday qilib, raqamli ta'lim platformalari nafaqat o'quvchilarga keng qamrovli bilim olish imkoniyatlarini taqdim etadi, balki o'qituvchilarga o'z faoliyatini optimallashtirishda ham yordam beradi.

Kelajakda sun'iy intellekt va ma'lumotlar tahlili texnologiyalaridan foydalanish ta'limni yanada shaxsiylashtirish imkoniyatini yaratadi. Bu texnologiyalar yordamida o'qituvchilar o'quvchilarning o'rganish jarayonini aniqroq kuzatib borishi va har bir o'quvchining ehtiyojlariga mos keladigan o'quv materiallarini tayyorlashlari mumkin. O'quvchilarning bilimlarini baholashda ma'lumotlar tahlili texnologiyalaridan foydalanish, o'qituvchining ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi. Sun'iy intellekt o'quvchilarni kuzatib borib, ularning bilim darajasini aniqroq baholash imkonini yaratadi.

Shuningdek, sun'iy intellekt o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda ham yordam beradi. Ta'limda ishlatiladigan algoritmlar yordamida o'quvchilarning eng yaxshi natijalarga erishishlari uchun motivatsion tizimlar yaratilishi mumkin. Bu texnologiyalar o'qituvchilarga darslarni individual tarzda tashkil etish imkoniyatini yaratadi, o'quvchilarning ehtiyojlariga mos materiallar bilan ta'minlashga yordam beradi.

Raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish uchun o'quvchilar va o'qituvchilarda raqamli savodxonlikni rivojlantirish zarur. O'qituvchilar o'z bilimlarini yangilab, raqamli vositalarni ta'lim jarayoniga qo'llashda yuqori darajaga ko'tarishlari kerak. O'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirish, ularni zamonaviy texnologiyalar bilan tanishtirish va ta'limni shaxsiylashtirishga yordam beradi. Bunday yondashuv o'quvchilarning o'rganish qobiliyatlarini yanada yaxshilaydi va ularni mustaqil o'rganishga undaydi. Raqamli savodxonlikni oshirish uchun ta'lim muassasalarida muntazam ravishda maxsus kurslar va treninglar o'tkazilishi zarur.

O'qituvchilar va o'quvchilar uchun raqamli vositalardan samarali foydalanish, o'quv jarayonini sifatli va zamonaviy qilish imkonini yaratadi. Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish, faqat o'qituvchilarning, balki o'quvchilarning ham raqamli

Date: 19th February-2025

savodxonligini oshirishni talab qiladi. Bu esa nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki o'quvchilarning kelajakdagi ish faoliyatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Xorazm viloyati Qo'shko'pir tumanidagi 1-son Politexnikumida informatika va axborot texnologiyalari yo'nalishida ta'lim olayotgan o'quvchilar uchun amaliy mashg'ulotlarning samaradorligi va qiziqarliligi muhim ahamiyatga ega. Informatika fanining nazariy qismi bilan bir qatorda, o'quvchilarni real hayotdagi muammolarni hal qilishga yo'naltirish ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga yordam beradi.

1. O'quvchilarning qiziqishi va ishtiroki. Texnikumdagi informatika darslariga qiziqish katta bo'lib, ayniqsa, dasturlash, veb-dizayn va kiberxavfsizlik kabi yo'nalishlar o'quvchilar orasida katta e'tibor qozonmoqda. Amaliy mashg'ulotlar davomida o'quvchilar Python, C++, HTML/CSS va JavaScript dasturlash tillarini o'rganishmoqda. Bundan tashqari, axborot xavfsizligi, tarmoq texnologiyalari va IT-infratuzilma bo'yicha loyihalar ustida ishlashlari ularning mustaqil fikrlash va muammolarni yechish qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

2. Amaliy mashg'ulotlarning o'quvchilarga ta'siri. Texnikumdagi amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarga nazariy bilimlarni real vaziyatlarda qo'llash imkonini bermoqda. Masalan:

- **Dasturlash bo'yicha loyihalar:** O'quvchilar kichik dasturlar yozib, algoritmlarni optimallashtirish bo'yicha mashg'ulotlar olib borishmoqda. Masalan, ular onlayn test tizimlarini ishlab chiqish, shaxsiy hisob-kitob dasturlarini yaratish kabi loyihalar ustida ishlamoqda.

- **Kompyuter tarmoqlari bo'yicha laboratoriya mashg'ulotlari:** O'quvchilar kompyuter tarmoqlarini sozlash, xavfsizlik devorlarini yaratish va internet xavfsizligi bo'yicha tajriba orttirishmoqda.

- **Veb-dizayn va multimedia:** Texnikum o'quvchilari o'zlarining shaxsiy veb-saytlarini yaratish, grafik dizayn va videomontaj sohalarida ham bilim va ko'nikmalarini oshirishmoqda.

3. O'qitish metodlari va texnologiyalar. Texnikum o'qituvchilari zamonaviy pedagogik metodlardan foydalanib, darslarni interaktiv shaklda olib bormoqdalar. O'quvchilarning qiziqishini oshirish uchun quyidagi usullar qo'llanilmoqda:

- **Guruhiy loyihalar** – o'quvchilar jamoaviy ishlash ko'nikmalarini rivojlantirish uchun kichik guruhlarga bo'linib, dasturiy ta'minot yoki axborot tizimlarini ishlab chiqish bo'yicha topshiriqlarni bajarishadi.

- **Masofaviy ta'lim va onlayn kurslar** – texnikum o'quvchilari internet orqali qo'shimcha kurslarni o'qish imkoniyatiga ega bo'lib, bu ularning bilimlarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi.

4. O'quvchilarning imkoniyatlari va istiqbollari

Texnikumda tahsil olayotgan o'quvchilar kelajakda IT-sohasida faoliyat yuritishlari uchun zaruriy bilim va ko'nikmalarga ega bo'lib bormoqda. O'quvchilar orasida axborot texnologiyalari bo'yicha o'z startaplarini yo'lga qo'yish, dasturchilik faoliyatini boshlash, davlat va xususiy sektor tashkilotlarida IT-mutaxassis sifatida ishlash istagi kuchli.

Date: 19th February-2025

Ushbu jarayonlar texnikumdagi informatika va axborot texnologiyalari ta'limining rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatib, o'quvchilarning real hayotga tayyorlanishiga xizmat qilmoqda.

Raqamli texnologiyalar ta'lim tizimiga joriy etilishi ta'lim sifatini oshirish, o'qituvchilarning samaradorligini oshirish va o'quvchilarga ta'limni shaxsiylashtirish imkoniyatini yaratadi. Sun'iy intellekt, ma'lumotlar tahlili va boshqa raqamli vositalar yordamida o'quvchilar va o'qituvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratilmoqda. Ta'lim tizimini raqamli transformatsiya qilish va o'quvchilarni raqamli savodxonlikka o'rgatish, kelajakda ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llash o'qituvchilarning malakasini oshiradi va o'quvchilarga sifatli ta'lim olish imkoniyatini yaratadi. O'quvchilar va o'qituvchilarni raqamli texnologiyalarga tayyorlash orqali biz yangi avlodni raqamli dunyoda muvaffaqiyatli faoliyat yuritishga tayyorlaymiz.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ahmetov, A. R. (2018). *Digital technologies in education: Current trends and future prospects*. Journal of Educational Technology, 15(4), 215-220.
2. Bekmurodov, B. T. (2020). *The Role of Artificial Intelligence in Education*. International Journal of Modern Education, 12(2), 98-105.
3. Okhunov, M., & Minamatov, Y. (2021). Application of Innovative Projects in Information Systems. European Journal of Life Safety and Stability (2660-9630), 11, 167-168.
4. Minamatov, Y. E. U. (2021). APPLICATION OF MODULAR TEACHING TECHNOLOGY IN TECHNOLOGY. Scientific progress, 2(8), 911-913.
5. Минаматов, Ю. (2021). УМНЫЕ УСТРОЙСТВА И ПРОЦЕССЫ В ИХ ПРАКТИЧЕСКОЙ ЭКСПЛУАТАЦИИ. Eurasian Journal of Academic Research, 1(9), 875-879.
6. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Nasirdinova, M. H. Q. (2022). APPLICATION OF ICT IN EDUCATION AND TEACHING TECHNOLOGIES. Scientific progress, 3(4), 738-740.
7. Mamatzhonovich, O. D., Khamidovich, O. M., & Esonali o'g'li, M. Y. (2022). DIGITAL ECONOMY: ESSENCE, FEATURES AND STAGES OF DEVELOPMENT. Academia Globe: Inderscience Research, 3(04), 355-359.
8. Minamatov, Y. E. O. G. L., & Yusupova, N. M. (2022). SMART TEXNOLOGIYALARDA TA'LIM JARAYONI. Central Asian Academic Journal of Scientific Research, 2(6), 441-445.
9. Охунов, Д. М., Охунов, М. Х., & Миноматов, Ю. (2022). ЭПОХА ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ-ЭПОХА НОВЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ И ПЕРСПЕКТИВ ДЛЯ РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА НА ОСНОВЕ ТЕХ-НОЛОГИЙ КРАУДСОРСИНГА. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 61-65.
10. МИНАМАТОВ, Y. IMPORTANT ASPECTS OF CLOUD TECHNOLOGY. ЭКОНОМИКА, 338-341.

